

Försvarspolitisk uttalande

antaget av Vänsterpartiet partistyrelse

Sveriges försvars- och säkerhetspolitik har i grunden förändrats under det gångna decenniet. Det svenska försvaret står idag inför stora utmaningar. Samtidigt mobiliserar anhängarna av ett svenskt NATO-medlemskap för att lägga om svensk säkerhetspolitik. Vänsterpartiet har en viktig roll att spela i debatten om Sveriges framtida försvars- och säkerhetspolitik. Vi ska vara en tydlig röst för ett folkligt förankrat försvar och en trovärdig svensk militär alliansfrihet. Därför presenterar vi i detta uttalande en sammanhållen och modern försvars- och säkerhetspolitik som visar på hur vi vill att Sveriges försvar ska utvecklas för att möta framtidens utmaningar och hur vi kan värna Sveriges militär alliansfrihet.

Utgångspunkten för Sveriges försvars- och säkerhetspolitik ska vara att värna vårt lands säkerhet. Det kräver en modern försvarsmakt som har förmågan att möta de olika former av hot som vårt land kan ställas inför, men som också har möjlighet att vara en fredsbevarande kraft i andra delar av jorden. Det kräver att Sverige har en trovärdig militär alliansfrihet. Men det kräver också ett brett internationellt engagemang för nedrustning, konfliktförebyggande insatser, ett starkt FN, återupprättad respekt för folkrätten och minskad vapenhandel.

Men vårt lands säkerhet förutsätter också en aktiv, självständig utrikespolitik med ett brett engagemang för demokrati, mänskliga rättigheter och folkrätt, för kvinnors frigörelse och global, social rättvisa, för nedrustning, minskad vapenhandel och ett internationellt förbud mot massförintelsevapen.

Sveriges försvar har i grunden ställs om från ett territorialförsvar till ett insatsförsvar. Det har varit en utveckling som Vänsterpartiet i grunden har stött. Den omläggningen har dock gått för långt och undergräver idag Sveriges försvarsförmåga. Därför ser vi idag inget ytterligare utrymme för nedskärningar i försvarets förbandsverksamhet i Sverige. Vänsterpartiet vill inte se ytterligare förbandsnedläggningar. Tvärtom ser vi att det kan bli aktuellt med satsningar på förbandsverksamheten för att försvaret ska ha en kapacitet att i Sverige möta relevanta hot, men också för att vår militära alliansfrihet ska vara trovärdig.

Däremot ser vi även fortsatt möjlighet till kostnadsminskningar i andra delar av försvarsbudgeten, t.ex. vad gäller anskaffning och vidmakthållande av material och anläggningar. Vänsterpartiet säger nej till en fortsatt satsning på det enormt kostsamma JAS-projektet och vi vill avskaffa Försvarexportmyndigheten. Genom att avsluta Sveriges bidrag till den Nato-ledda ISAF-insatsen i Afghanistan och till Nordic Battle group skapas utrymme för ökat deltagande i FN-ledda insatser och ett förstärkt bistånd till Afghanistan.

En förutsättning för att försvaret ska ha möjlighet att möta olika hot och utmaningar är att försvaret har en stark folklig förankring. Därför är återinförandet av värnplikten Vänsterpartiets enskilt viktigaste försvarspolitiska fråga. Vi vill att alla män och kvinnor i Sverige ska mönstra och att alla som är lämpliga ska genomföra en kortare militär grundutbildning. En framtida plikttag ska ge möjlighet till såväl militär som civil tjänstgöring. För de som sedan önskar ska det finnas en frivillig möjlighet att fortsätta sin militär-tjänstgöring och specialisera sig inom Försvarsmaktens olika delar. Vi vill se en grundlig utredning om hur Försvarsmaktens personalförsörjning ska klars i framtiden och hur den folkliga förankringen kan stärkas.

Vänsterpartiet anser att hemvärnet och de frivilliga försvarsorganisationer har en roll att spela som ett komplement till Försvarsmaktens arbete, som en del av den folkliga förankringen av försvaret. Det kan handla om civil kris- och katastrofhantering, inte minst

när det gäller miljö- och naturkatastrofer. Hemvärdet eller de frivilliga försvarsorganisationernas insatser kan dock inte ersätta behoven av en verklig värnplikt och en modern Försvarsmakt.

Sveriges militära alliansfrihet har tjänat oss och vår omvärld väl och har möjlighet att göra det under lång tid framöver. Den militära alliansfriheten har bidragit till att generation efter generation i Sverige kunnat leva i fred. Den militära alliansfriheten har dessutom gett oss ett utrikespolitiskt handlingsutrymme som gjort att Sverige kunnat spela en viktig internationell roll för fred och nedrustning – när den politiska viljan funnits.

Vänsterpartiet ser stora behov att stärka den militära alliansfrihetens trovärdighet. Vårt territorium, vårt luftrum och vårt territorialvatten ska inte upplåtas för framtida Nato-ledda militärövningar. Sverige bör tydligt tacka nej till att delta i EU:s stridsgrupper och Natos snabbinsatsstyrka. Sveriges representation i Natohögkvarteret i Bryssel bör avvecklas.

Förutsättningar för en trovärdig militär alliansfrihet är att vi har förmågan att själva försvara vårt territorium och att det finns en försvarsindustri i Sverige. Ska Sverige vara militärt alliansfritt kan inte vårt land vara helt beroende av import av krigsmateriel från andra länder. Vi ser därför behov av en försvarsindustri i Sverige. Därför bör försvarsmakten vid införskaffande av materiel prioritera varor producerade i Sverige – under förutsättning att de är likvärdiga i pris och kvalitet med andra alternativ.

10) Vänsterpartiet driver idag aktivt krav på att vapenexport ska avskaffas till diktaturer, krigförande stater och regimer som begår grova och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna. På sikt vill vi att svensk vapenexport helt avskaffas.

Vänsterpartiet ser möjligheter till att fördjupa samarbete med våra nordiska grannländer inom en rad områden inom försvarspolitiken. En förutsättning för ett fördjupat samarbete med övriga nordiska länder är dock att detta samarbete inte inskränker Sveriges militära alliansfrihet.

Vänsterpartiet värnar FN-systemet och folkrätten samt det generella förbudet mot anfallskrig. Vi beklagar att Sveriges deltagande i FN-ledda insatser kraftigt minskat de senaste decennierna. Samtidigt har Sverige fokuserat allt mer på Nato- och EU-ledda insatser och på deltagande i EU:s stridsgrupper. Vi vill att Sverige istället framöver tydligt ska prioritera deltagande i FN-ledda internationella insatser. Vid internationella insatser ser vi arbetet med FN-resolution 1325 och 1820 som centrala.

Vi vill se ett FN som har kapacitet att genomföra alla internationella insatser själva. Så är dock inte fallet idag och under det senaste decenniet har FN delegerat genomförandet av ett stort antal internationella insatser till andra organisationer. Detta är en allt annat än önskvärd utveckling. Men fram till den dag då FN har kapacitet att själv genomföra alla insatser måste vi dock tyvärr acceptera att man i vissa fall delegerar genomförandet till andra organisationer. Därför har Vänsterpartiet i vissa fall stöttat svenskt deltagande i insatser som beslutats av FN, men genomförts av andra organisationer.

FN är en viktig organisation för fred, avspänning och nedrustning. Alla beslut om militärt våld som en sista utväg för att skydda freden och de mänskliga rättigheterna måste fattas av FN. Det är viktigt att vid ställningstagande gällande internationella insatser inte bara förlita sig på FN-mandat, en individuell bedömning måste ske i varje enskilt fall. När så behövs måste Folkrätten och FN-stadgan kunna hävdas gentemot säkerhetsrådet för att stärka FN:s ställning.